

Budapestre vonatkozó újságcikkek

Szerző: *Bevilaqua Borsody Béla*

Cím: *Bihari János a Margitszigeten*

1815-ben és 1928-ban

Forrás: *Nemzeti Ujság*

3p

(Hely)

1928. 10. 14.

(Idő)

(Köt. v. füz.)

(C)

Osztályozás

Tárgy

92

Hely

Bihari János

Idő

"1928"

Személy

Közp. ny

1926 — 8891

Bihari János a Margitszigeten 1815-ben és 1928-ban

Szobrának leleplezésére

A *Nemzeti Ujság* tavalyi, október 2-iki számában hosszan megemlékeztünk a nagyabonyi Cigánysoron 1764 október 21-én született és a régi pesti Cigánysoron, a „Két Nyulak”-ról nevezett korecsmafogadó nevét hordott mai Lónyay-utca 1910-ben lebontott vén házában 1827 április 26-án koldusszegényen meghalt Bihari Jánosról, hatásáról az európai romantizmusra, melynek kedetét Victor Hugo „*Hernani*” című vad és regényes szomorujátékával (inkább zord mariolette és ódon „*Grand Guigno!*”) szokás jelölni.

A zene fogja fel mindig az idők páfördülésének első rezzenését is fejezi ki előre. A bécsi *Congressus* arisztokratái előtt azonban Bihari már 1814-ben ott van a ragyogó magyar ritmussal és melódiával s ő tőri utját *Lisztnek*. A magyar verbunkos hatását a nagy európai zenére Major Ervin kiváló Bihari-tanulmánya fejt ki.

Nos: ily romantikus idill volt az a rég „*Garden Party*” a Margitszigeten, melyen Bihari muzsikált az akkori nagyuri nép előtt.

Kultsár István, a magyar hirlapírás atyja, a „*Hazai és Külföldi Tudósítások*”-ban, melynek utóda a negyvenes évek „*Nemzeti Ujság*”-ja lett, ír a korszerű kerti ünnepélyről. 1815 július 1-én a Budán időző *Jekaterina Pafluffná* orosz nagyhercegnő tiszteletére rendezett az Udvar egy *Garden Partyt*. A nagyhercegnő, aki nővére volt *Alexandra Pafluffná* nagyhercegnőnek, József nádor első feleségének, május 30-án érkezett Budára, június 1-én a pesti *egyetemet* látogatta meg.

A „*Congress Wien*” ebben az időben mindig mulattott. *Ligné* herecgtől származik az az ismert mondás: „*A Congressus táncol*”. Tudniillik kitombolta örömét a napoleoni háborúk bukása felett. A „*Hazai és Külföldi Tudósítások*” így írnak az esetről:

„*Szent István Hava, Junius 3. Az ebéd Szent Margit szigetén vala, melynek végével ama híres Bihari Magyar Musikusnak hegedülésére némely Magyar Nemes Ifjak Nemzeti Táncot jártak, utóbb a Budai Polgár Gyermekeknek Magyar Balettje következett. Végre a nemes Eszterházy Regementnek jeles Dudása a Regement Musikájával és különösen is a Magyar Juhász táncot zengedezte és járta is. Mely tünemények, mint a Nemzeti Indulatok különös bélyegei a fő Vendégnek nagy meglegedését megnyerni szerentsékek valának.*”

A „*Nemzeti Tánc*” a lovas verbunkos volt, amiből 1837-ben először lett a „csárdás”-nak nevezett, megfinomított tánc, melyről Garay emlékszik meg először. A „verbunkos” — mint Major Ervin kitünő Bihari tanulmánya írja — egyengette a magyar zenei motívumok utját a külföldi zeneirodalom felé s lett — nézetünk szerint — a romantizmus zenei rugója. Az „*Eszterházy Regement*”, vagyis az „*Esztí Bakák*”, későbbi 32-ik gyalogezred. *Ezreddobosi botját* — mely a híres *Szentpétery* Zsigmond ötvösműve — a *Hadtörténelmi Múzeum* őrzi s a *Nemzeti Ujság* két éve közölte fényképét. A dudás a juhásztáncal ősi hajdugyalogtáncot mutatott be, ezt az ezred külön tánpera kiképzett verbunkos káplárjai járták.

A nagyhercegnő nővére az ürömi mauzoleumban nyugszik. A sziget sokáig volt a nagy Nádor családjának kedves helye.

Bihari János szobrával ma ide tért meg.

Bevilaqua-Borsody Béla dr.